

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ СТРУКТУР МИТНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

Галак І.І., кандидат технічних наук, Національний транспортний університет, Київ, Україна, 1017imiia@gmail.com, orcid.org/0000-0002-5038-7771

Добровольська А.М., кандидат технічних наук, Національний транспортний університет, Київ, Україна, anet_chechet@ukr.net, orcid.org/0000-0002-5912-0678

Омельченко А.В., Національний транспортний університет, Київ, Україна, oma2000@ukr.net, orcid.org/0009-0005-5552-3671

THE PECULIARITIES OF DEVELOPMENT PROJECTS MANAGEMENT OF CUSTOMS SERVICE ORGANIZATIONAL STRUCTURES

Halak I.I., Ph.D., National Transport University, Kyiv, Ukraine, 1017imiia@gmail.com, orcid.org/0000-0002-5038-7771

Dobrovolska A.M., Ph.D., National Transport University, Kyiv, Ukraine, anet_chechet@ukr.net, orcid.org/0000-0002-5912-0678

Omelchenko A.V., National Transport University, Kyiv, Ukraine, oma2000@ukr.net, orcid.org/0009-0005-5552-3671

Постановка проблеми. Митниця є невід’ємним атрибутом державності та ознакою суверенітету, вона з’являється на ранніх етапах виникнення суспільства і супроводжує всі форми державного устрою і є джерелом бюджетних надходжень та інструментом захисту[1].

На сьогодні в країні відбувається масштабне реформування митної сфери, що відображає кардинальну перебудову структури управління митних органів шляхом спроби об’єднання незалежного самостійного органу влади – Державної митної служби з Міністерством цифрової трансформації України. Цифровізація, розвиток інфраструктури, робота з міжнародними проєктами є пріоритетними напрями діяльності Держмитслужби сьогодні. Через обмеження повітряного та морського шляхів суттєво збільшилось навантаження на автомобільні пункти пропуску західних регіонів. Відтак невідкладні заходи з оптимізації роботи, перерозподілу ресурсів та пошуку альтернативних шляхів були спрямовані на забезпечення сталого функціонування кордону. Завдяки бізнесу та міжнародним партнерам Держмитслужбі вдалося досягти значних результатів у розвитку служби, і таким чином наша країна отримала унікальну можливість – стати частиною європейської спільноти[2].

Основними перевагами євроінтеграції, як пріоритету зовнішньополітичного курсу України, є створення надійних механізмів безпеки, політичної стабільності та демократії, а перспектива членства у Європейському Союзі визначена стратегічним орієнтиром національних прагнень до перетворення і головною ціллю, для досягнення якої відбуваються реформи[1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Діяльність митних органів неодноразово ставала предметом досліджень, при чому розробки велись як власне представниками історичної науки, так і юристами, яких цікавили певні закономірності виникнення та розвитку митної справи на території України. Особливості становлення та формування митних органів у різні періоди з огляду на завдання з протидії контрабанді вивчали О.В. Поліщук [3] та Н.В. Ігнатко [4]. Інституційний розвиток державної митної служби та питання управління ним стали темою дисертаційного дослідження доктора наук з державного управління Н.А. Липовської, в якому вчений вдалось розв’язати проблеми управління інституціональним розвитком Держмитслужби [5]. Механізми державного управління процесами адаптації митної системи України до європейських вимог стали предметом дослідження С. І. Доротича [6;7]. І. В. Письменний сформулював основні принципи діяльності митних органів та обґрунтував доцільність побудови організаційної структури управління системою митних органів з урахуванням змін адміністративно-територіального устрою України [8], А.П. Павлов вивчав організаційно-правові аспекти кадрового забезпечення цих органів [9;10], С. П. Петрусь та Н. М. Стецюк – питання управління кадровими ресурсами в умовах модернізації Держмитслужби [11; 12].

Попри широко представлені дослідження в сфері митної справи та діяльності митних органів відмічаємо, що в Україні мало досліджень присвячені управлінню проектами розвитку організаційних структур митного обслуговування. Організаційні засади митного обслуговування суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності досліджені в роботі Н.О. Шпак та О.Ф. Будз, отримані результати дозволяють зрозуміти, як організувати злагоджену, впорядковану та взаємовигідну співпрацю, що об'єктивно враховуватиме інтереси усіх її учасників, та забезпечити одержання ефективних результатів митного обслуговування [13], Б. В. Літовченко та В. Ю. Єдинак у своїй роботі, на прикладі діяльності митної служби України і її структурних підрозділів, розглядають перспективи вдосконалення будови організаційної структури в контексті стратегічного розвитку митної служби [14]. Етапи розвитку та реформування системи управління митною справою в Україні представлені в роботі І.Г. Бережнюка [15], на думку автора чіткий розподіл повноважень і відповідальності стане функціональною основою вдосконалення організаційної структури підрозділів усіх рівнів та доопрацювання чи розробки типових положень про відповідні підрозділи. Г.О. Комарницька вивчає інструментарій розвитку митного обслуговування в умовах реалізації проєктів державно-приватного партнерства щодо розвитку митного обслуговування, ідентифікує ключові напрями та принципи розвитку митного обслуговування, визначає ресурсне забезпечення реалізації такого роду проєктів, обґрунтовує засади співпраці державного та приватного партнерів через реалізацію управлінського механізму для досягнення результативних показників та синергічного ефекту розвитку митного обслуговування [2]. Про режим роботи вантажного митного комплексу в якості системи масового обслуговування, де відбувається митне обслуговування вантажовласників при експорті та імпорті вантажів, розповідається у роботі О. Мазуренко та інші [16], що дозволяє ознайомитись із організаційною структурою митного обслуговування через її окремі елементи.

Мета статті – дослідити роль та значення основних організаційних структур митного обслуговування, ідентифікувати пріоритетні напрями їх розвитку, які реалізуються через проєкти та запропонувати методичні положення щодо стану та поведінки основних властивостей кожного із потенційних проєктів розвитку організаційних структур митного обслуговування.

Виклад основного матеріалу. Процес митного обслуговування ґрунтується на взаємодії суб'єктів різних рівнів (вітчизняних та зарубіжних суб'єктів господарювання, національних та іноземних митних органів, митних посередників, міжнародних організацій, тощо). Для того щоб митна служба могла ефективно здійснювати свої функції в системі зовнішньоекономічної діяльності та митному обслуговуванні їй необхідний певний фундамент у вигляді матеріальної бази, обладнання, офісних приміщень, інформаційні системи, транспортно-експедиційних компаній, митно-брокерських компаній, страхових компаній та гарантів, складів тимчасового зберігання, терміналів, автопортів та вантажно-митних комплексів, вся сукупність матеріальних об'єктів, державних і ринкових структур, система забезпечення діяльності митних органів, називається структурою митного обслуговування (рис.1).

Рисунок 1 – Умовна схема структури митного обслуговування
Figure 1 – Conventional scheme of the customs service structure

Для дослідження ролі та значення організаційної структури митного обслуговування пропонується розглянути окремі її елементи, такі як обладнання та технічне забезпечення пунктів пропуску туристичних, товарних та фінансових потоків. Звичайні засоби огляду, контролю і пропуску вантажів та особистих речей пасажирів серйозно ускладнюють швидке переміщення через митний кордон. Недостатнє технічне забезпечення призводить до затягування часу виконання обов'язкового огляду та пропуску вантажів. Отже, до основних елементів, які впливають на ефективне функціонування організаційних структур митного обслуговування пропонується віднести:

1. Електронні інформаційні ресурси митних органів – сукупність інформаційних (автоматизованих), електронних комунікаційних та інформаційно-комунікаційних, інформаційно-телекомунікаційних, та/або телекомунікаційних систем, що забезпечують функціонування електронних інформаційних ресурсів митних органів [17].

2. Діяльність транспортно-експедиційних компаній, що надають послуги з перевезення вантажів, як у середині країни так і за її межами, з оформленням усіх потрібних формальностей, в тому числі, митних, у разі потреби.

3. Діяльність митно-брокерських компаній – підприємства, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України [17].

4. Страхування зовнішньоекономічної діяльності, що являє собою комплекс видів страхування, які забезпечують захист майнових інтересів суб'єктів господарської діяльності, що беруть участь у різних формах міжнародного та світогосподарського співробітництва, у зовнішньоекономічних зв'язках страхуються угоди, що укладаються між іноземними контрагентами [18]. Гарантами можуть виступати такі фінансові установи, як банки, страховики (окрім тих, що здійснюють страхування життя), фінансові компанії, які мають право на провадження діяльності з надання гарантій. Гарантія є зобов'язанням гаранта щодо виплати на вимогу митного органу коштів у межах розміру гарантії та в обумовлені строки, у разі невиконання особою обов'язку із сплати митних платежів [17].

5. Функціонування складів тимчасового зберігання. Товари з моменту пред'явлення їх митному органу до розташування їх у відповідний митний режим можуть перебувати на тимчасовому зберіганні під митним контролем, яке здійснюється на складах тимчасового зберігання або на території об'єктів підприємств (будівель, споруд, відкритих або закритих майданчиків тощо), визначених для застосування спрощень, якщо інше не передбачено Митним кодексом України [17].

6. Наданням логістичних послуг в зовнішньоекономічній діяльності підприємств, що охоплює організацію міжнародних перевезень від виробника, організацію митного оформлення та складського зберігання вантажів, займаються функціональні логістичні термінали, автопорти та вантажно-митні комплекси. На базі таких об'єктів є відкриті та закриті склади тимчасового зберігання, митний пост, а також є можливість проведення екологічного та фітосанітарного контролів, свої транспортні та страхові компанії, брокерські компанії та інших підприємств, що забезпечують функціонування вантажних митних комплексів, автопортів, автотерміналів.

Митне обслуговування – є полісуб'єктним процесом, який реалізовується на різних рівнях. Мова йде не лише про державні та місцеві органи влади (Державну фіскальну службу України, регіональні митниці, митні пости, тощо), але й про уповноважених фізичних та юридичних осіб, які здійснюють спеціалізовані контрольовані види митної діяльності (митних брокерів, утримувачів магазину безмитної торгівлі, митного складу, складу тимчасового зберігання, вантажного митного комплексу, вільної митної зони), некомерційні самоврядні організації митної специфіки (торгово-промислові палати, бізнес-асоціації, тощо), а також безпосередньо працівників митного профілю суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Митне обслуговування не є одностороннім процесом, а реалізовується у взаємодії різних вищезазначених суб'єктів залежно від ситуативних умов. Таким чином, вирішення наявних проблем у митному обслуговуванні на різних рівнях повинно відбуватись спільними зусиллями представників кожного рівня задля створення ефективної системи митного обслуговування підприємств [19].

Україна, як і інші країни світу, зазнала відчутний негативний вплив як світової пандемії та, відповідно, скорочення світового попиту, так і карантинних заходів, запроваджених всередині країни. А в умовах воєнного стану, митні органи працюють в посиленому режимі, адже повинні забезпечити якомога швидший процес митного оформлення вантажів, значна частина яких завозиться в Україну у якості гуманітарної допомоги. Тому, проектно-орієнтоване управління розвитком організаційних структур митного обслуговування є актуальним питанням в контексті реформи «Нова митниця», яка найперше передбачає приєднання України до Конвенції про процедуру спільного транзиту із Європейським Союзом на постійній основі, а також розширення пунктів пропуску в рамках проекту

«Відкритий кордон» та створення сучасних сервісних зон біля кордону для вантажних автомобілів та їх водіїв[20].

Пріоритетні напрями розвитку організаційних структур митного обслуговування, що реалізуються через проекти, представлені на рисунку 2.

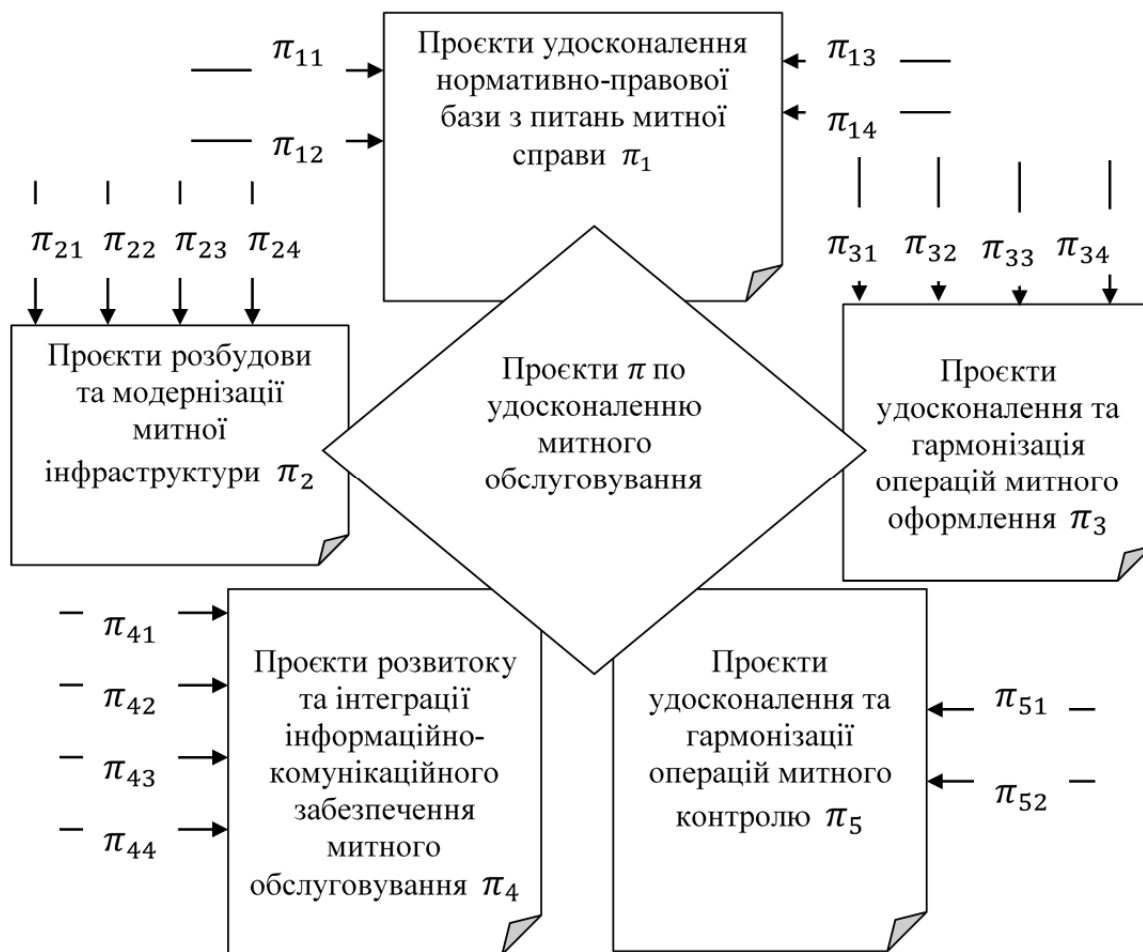

Рисунок 2 – Основні проекти в сфері митного обслуговування
Figure 2 – Customs services projects

Важливою складовою запропонованої схеми є ідентифікування пріоритетних напрямів розвитку митного обслуговування, обґрунтований вибір яких дасть змогу не лише удосконалити роботу митних органів у різних сферах, модернізувати та оптимізувати процеси надання митних послуг, але й створити сприятливі умови для залучення іноземних інвестицій у проекти. З огляду на рекомендації міжнародних та національних організацій, загальнодержавні пріоритети розвитку митної сфери, сучасний стан та проблеми національної митної системи, рекомендовано такі ключові пріоритетні напрями та цілі розвитку митного обслуговування в межах реалізації проектів:

– проекти удосконалення нормативно-правової бази з питань митної справи передбачають розробку змін до Митного кодексу України з метою приведення його у відповідність до Митного Кодексу України Європейського Союзу. Здійснення аналізу законодавства та підготовка переліку актів, які потребують затвердження або актуалізації та визначення переліку необхідних організаційних заходів. Підготовка проектів відповідних нормативно-правових актів та реалізація заходів. Кабінет міністрів України схвалив законопроект про зміни до Митного кодексу України, необхідні для забезпечення міжнародного застосування нової комп'ютеризованої транзитної системи (New Computerized Transit System) та розширення імплементації положень митного законодавства ЄС. Запропоновані зміни до Митного кодексу надзвичайно важливі для українського бізнесу, зокрема, для пришвидшення проходження товарів через митний кордон та їх митного оформлення, що стало особливо гострою потребою під час війни. Окрім того, такі зміни необхідні для

забезпечення міжнародного застосування нової комп'ютеризованої транзитної системи (NCTS) та подальшої гармонізації Митного кодексу України з Митним кодексом Європейського Союзу [21].

π_{11} – можливість застосування українськими підприємствами транзитних декларацій із використанням нової комп'ютеризованої транзитної системи без необхідності оформляти будь-які додаткові транзитні документи в межах 36 країн світу, що пришвидшить проходження товарів через митні кордони.

π_{12} – розширення спектра підприємств, яким стануть доступні митні спрощення, аналогічні європейським (з вимогами до фінансової стійкості для підприємств, що мають статус авторизованого економічного оператора (АЕО) та із можливістю використання комбінації спрощень без вимог до фінансової стійкості для підприємств без статусу АЕО та підприємств, що користуються NCTS).

π_{13} – запровадження європейської системи прийняття рішень для надання авторизацій на спрощення та інших рішень за заявою підприємства (запровадження "права бути почутим" для зменшення спірних питань).

π_{14} – закладення основи для вибудовування партнерських відносин між митницею та бізнесом, внаслідок чого можна буде пришвидшити митне оформлення.

– проекти розбудови, удосконалення та модернізації митної інфраструктури шляхом покращення стану існуючих пунктів пропуску (покращення стану доріг у пунктах пропуску та при в'їзді і виїзді з них, побудова пішохідних переходів, удосконалення проектування смуг руху та розміщення об'єктів митної інфраструктури у пунктах пропуску, покращення стану доріг між пунктами пропуску, побудова нових споруд та доріг у пунктах пропуску, забезпечення пунктів пропуску необхідними технічними засобами та дорожнім обладнанням, запровадження та використання прогресивних оглядових технологій вантажів), удосконалення сервісної інфраструктури у пунктах пропуску (проведення капітальних ремонтів у будівлях санітарно-гігієнічного призначення та побудова закладів харчування, стоянок для транспортних засобів, готелів, банківських, страхових, юридичних організацій), побудови нових пунктів пропуску на територіях інтенсивних потоків, побудови спільних пунктів пропуску з іноземними митними органами тощо.

π_{21} – впровадження митного складу щодо положень ЄС.

π_{22} – впровадження складу тимчасового зберігання щодо положень ЄС.

π_{23} – впровадження вільних митних зон щодо положень ЄС.

π_{24} – впровадження магазинів безмитної торгівлі щодо положень ЄС.

– проекти удосконалення процесів митного оформлення на засадах розроблення, запровадження і підтримки використання інноваційних автоматизованих технологій, інтелектуальних моделей перетину митного кордону та митного оформлення для забезпечення автоматизації операцій розподілу митних декларацій; визначення місць, обсягів та моменту завершення митного оформлення; випуску товарів в обіг на підставі результатів аналізування митних ризиків; здійснення митного оформлення за місцем знаходження підприємства; створення, впровадження та підтримки застосування прогресивних інструментів електронного обміну даними для розширення функціональних можливостей механізму "Єдине вікно" за міжнародними стандартами.

π_{31} – цифровізація транспортних коридорів з сусідніми країнами.

π_{32} – підвищення ефективності протидії митним правопорушенням.

π_{33} – криміналізація контрабанди товарів.

π_{34} – створення гнучкої митної системи, яка спроможна реагувати на кризові ситуації [22].

– проекти розвитку інформаційно-комунікаційного забезпечення митного обслуговування на засадах створення, впровадження та підтримки застосування інформаційно-аналітичних платформ, котрі об'єднуюватимуть дані митної і податкової служб, митної служби та інших національних органів влади, вітчизняних та іноземних митних органів; обладнання доріг міжнародного призначення електронними табло, що висвітлюватимуть інформацію про завантаженість пунктів пропуску; удосконалення інтернет-ресурсів митних органів шляхом забезпечення їхнього систематичного оновлення, зручності перегляду та зв'язку з інформаційними базами даних митних органів, проектування віртуального проходження митних формальностей; створення і використання електронних інформаційно-довідкових та комунікаційних платформ для забезпечення оперативних відповідей митних органів на запити суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, митних посередників та інших зацікавлених сторін; розроблення мобільних додатків для розкриття актуальної інформації про стан завантаження пунктів пропуску на усіх кордонах; створення, впровадження та підтримки застосування механізму інтегрування інформаційної системи митних органів у міжнародну базу даних про рух міжнародних ланцюгів постачання.

π_{41} – впровадження ІТ рішень на основі MASP-C, удосконалення адміністрування митних платежів.

π_{42} – синхронізація роботи української та європейської митниці.

π_{43} – впровадження митних норм і практик, які відповідають стандартам ЄС.

π_{44} – підключення до загальної митної інформаційної системи ЄС (CCN) [22].

– проекти удосконалення процесів митного контролю шляхом створення, запровадження та підтримки використання прогресивних інструментів автоматизованої системи управління митними ризиками, митного пост-аудиту, інноваційних технологій відстеження товару на усіх етапах постачання та реалізації кінцевому споживачу, контролю за достовірністю визначення митної вартості, коду, країни походження товарів, а також застосування пільг і преференцій під час сплати митних платежів.

π_{51} – навчання працівників митниці передовим практикам інтелектуальної власності.

π_{52} – запровадження європейської практики гарантування сплати митних платежів з можливістю звільнення від гарантування для підприємств, що переміщують будь-які товари, а не лише товари за визначеним переліком (як елемент митного спрощення).

Пропонується розглядати в якості об'єкту проектної діяльності в сфері митного обслуговування потенційні напрями розвитку організаційних структур, а саме множину ідей розроблення і реалізації різних інновацій в процесі реформування митниці. Враховуючи вищевказане та використовуючи теорію множин, загальну множину проектів позначаємо як π , а окремі проекти, в залежності від напрямку розвитку – символами π_i , де $i=1,2,\dots,n$, то в результаті перетину $\pi_1, \pi_2, \pi_3, \pi_4, \pi_5, \dots, \pi_n$ отримаємо множину π , тобто $\pi = \pi_1 \cap \pi_2 \cap \pi_3 \cap \pi_4 \cap \pi_5 \cap \dots \cap \pi_n$. Оскільки π є перерізом множин $\pi_1, \pi_2, \pi_3, \pi_4, \pi_5, \dots, \pi_n$, то це означає, що ці множини з π мають спільні елементи, тобто:

$$\begin{aligned}\pi \cap \pi_1 &:= \{\pi_{11}, \pi_{12}, \pi_{13}, \pi_{14} : \pi_{11}, \pi_{12}, \pi_{13}, \pi_{14} \in \pi \text{ і } \pi_{11}, \pi_{12}, \pi_{13}, \pi_{14} \in \pi_1\}, \\ \pi \cap \pi_2 &:= \{\pi_{21}, \pi_{22}, \pi_{23}, \pi_{24} : \pi_{21}, \pi_{22}, \pi_{23}, \pi_{24} \in \pi \text{ і } \pi_{21}, \pi_{22}, \pi_{23}, \pi_{24} \in \pi_2\} \\ \pi \cap \pi_3 &:= \{\pi_{31}, \pi_{32}, \pi_{33}, \pi_{34} : \pi_{31}, \pi_{32}, \pi_{33}, \pi_{34} \in \pi \text{ і } \pi_{31}, \pi_{32}, \pi_{33}, \pi_{34} \in \pi_3\} \\ \pi \cap \pi_4 &:= \{\pi_{41}, \pi_{42}, \pi_{43}, \pi_{44} : \pi_{41}, \pi_{42}, \pi_{43}, \pi_{44} \in \pi \text{ і } \pi_{41}, \pi_{42}, \pi_{43}, \pi_{44} \in \pi_4\} \\ \pi \cap \pi_5 &:= \{\pi_{51}, \pi_{52} : \pi_{51}, \pi_{52} \in \pi \text{ і } \pi_{51}, \pi_{52} \in \pi_5\}\end{aligned}\tag{1}$$

де елементи $\pi_{11}, \pi_{12}, \pi_{13}, \pi_{14}$ спільні для множин $\pi \cap \pi_1$; $\pi_{21}, \pi_{22}, \pi_{23}, \pi_{24}$ – елементи, спільні для множин $\pi \cap \pi_2$; $\pi_{31}, \pi_{32}, \pi_{33}, \pi_{34}$ – елементи, спільні для множин $\pi \cap \pi_3$; $\pi_{41}, \pi_{42}, \pi_{43}, \pi_{44}$ елементи, спільні для множин $\pi \cap \pi_4$, а елементи π_{51}, π_{52} спільні для множин $\pi \cap \pi_5$.

Створення відповідних множин як компонент системи управління проектами доцільно задля [23]:

- прискорення розв'язання проблем, які виникають під час життєвого циклу проекту;
- раціоналізації управлінських зусиль щодо уникнення конфліктів в команді проекту, зниження рівня опору членів команди змінам;
- оптимізації використання матеріальних, фінансових, інтелектуальних ресурсів під час розроблення і реалізації управлінських рішень;
- покращання структури бази даних та удосконалення методів і технологій обробки інформації тощо.

Висновки. В роботі досліджено роль та значення основних організаційних структур митного обслуговування, побудована умовна схема структури митного обслуговування, а також описані окремі її елементи, такі як обладнання та технічне забезпечення пунктів пропуску туристичних, товарних та фінансових потоків, діяльність митних брокерів, утримувачів магазину безмитної торгівлі, митних складів, складів тимчасового зберігання, вантажних митних комплексів, некомерційних організацій митної специфіки тощо.

Детально описані пріоритетні напрями розвитку організаційних структур митного обслуговування, що реалізуються через проекти та запропоновані методичні положення щодо формування проектних множин, які дозволяють створити більш сприятливі умови в процесі управління проектами розвитку організаційних структур митного обслуговування, а саме зростання значення процесу планування ресурсів, обміну знань, використання гнучких та гібридних методів, віддаленої роботи та гібридного робочого середовища, управління змінами стає критичним, а управління проектами – більш стратегічним.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Дорофєєва Л.М. Адміністративно-правове регулювання організації та діяльності митних органів в контексті євроінтеграційного вибору України: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.07. Ужгород: УжНУ, 2019. – с. 526.
2. Комарницька Г.О. Механізм розвитку митного обслуговування в умовах державно-приватного партнерства. Економічна наука. – 2019 – №15. 28-34 с.
3. Поліщук О.В. Особливості формування, функціонування та боротьби з контрабандою митних органів Криму в 1920-ті рр.: автореф. дис. ... канд. іст. наук. Дніпропетровськ, 2013. 20 с.
4. Ігнатко Н.В. Організаційно-правові основи становлення системи дізнання митних органів української держави (середина XVII – початок XXI ст.): дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2016. 205 с.
5. Липовська Н. А. Управління інституціональним розвитком державної митної служби України: дис. ... д-ра наук з держ. упр. Київ, 2007. 544 с.
6. Доротич С. Адаптація митного законодавства України до європейських та міжнародних норм. Публічне адміністрування: теорія та практика: електронний зб. наук. праць. Дніпропетровськ: ДРІДУ НАДУ, 2010. Вип. 1 (3). URL: <http://www.dbuara.dp.ua/zbirnik/2010-01/index.html> (дата звернення: 15.02.2023).
7. Доротич С.І. Механізми державного управління процесами адаптації митної системи України до європейських вимог: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2010. 225 с.
8. Письменний І.В. Концептуальні засади реформування митної служби України: дис. ... канд. наук з держ. упр. Дніпропетровськ, 2005. с. 220.
9. Павлов А.П. Кадрове забезпечення митних органів: організаційноправові аспекти: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2001. 16 с. 448.
10. Павлов А.П. Українська митниця на шляху відродження та розвитку: Правові та історичні аспекти. Київ: Акцент, 2002. с. 417.
11. Петрусь С.П. Управління кадровими ресурсами в умовах модернізації Державної митної служби України: дис. ... канд. наук з держ. упр. Дніпропетровськ, 2006. 248 с.
12. Стецюк. Н.М. Розвиток процесу управління персоналом (на прикладі митної служби України): дис. ... канд. наук. з державного управління Київ, 2007. 239 с.
13. Шпак Н.О., Будз О.Ф. Організаційні засади митного обслуговування суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Науковий журнал Бізнес інформ. Економіка міжнародних відносин. 2018. №6. Режим доступу <file:///C:/Users/User/Downloads/organizatsiyini-zasadi-mitnogo-obslugovuvannya-sub-ektiv-zovnishnoekonomichnoyi-diyalnosti.pdf>
14. Єдинак В.Ю., Єдинак Т.С. Ретроспективно-компаративний аналіз системи управління митними органами в Україні. Ефективна економіка. 2019. № 12. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7491> (дата звернення: 12.04.2023). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.12.66
15. Концептуалізація оцінювання митних процедур в умовах активізації зовнішньоекономічної діяльності: монографія; за заг. ред. І.Г. Бережнюка. Хмельницький: ПП Мельник А.А., 2015. 196 с.
16. Mazurenko, A., Kudriashov, A., Lebid, I., Luzhanska, N., Kravchenya, I., Pitsyk, M. (2021). Development of a simulation model of a cargo customs complex operation as a link of a logistic supply chain. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, 5(3 (113), 19-29. <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2021.242915>.
17. Митний кодекс України: за станом на 04 березня 2023 р.// Відомості Верховної Ради України (ВВР). [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
18. Державна митна служба України. Україна отримала високу оцінку Єврокомісії щодо виконання вимог ЄС у митній сфері [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/ukrayina-otrimala-visoku-otsinku-ievrokomisiyi-shchodo-vikonannia-vimog-ies-u-mitnii-sferi-1075>
19. Падун П.П. Сучасна система управління митною справою в Україні [Текст] : навчальний посібник / П.П. Падун, В. А. Онишкевич, І.Г. Бережнюк. – Дніпропетровськ: АМСУ, 1999. – с. 30
20. Державний сайт України Урядовий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/news/denys-shmyhal-onovliuiemo-stratehiu-reformuvannia-mytntsi>
21. Сайт журналу Landlord [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://landlord.ua/news/uriad-skhvalyv-zminy-do-mytneho-kodeksu-ukrainy>
22. Сайт Державної митної служби [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://customs.gov.ua/en/news/novini-20/post/ukrayina-otrimala-visoku-otsinku-ievrokomisiyi-shchodo-vikonannia-vimog-ies-u-mitnii-sferi-1075>

23. Коломієць О.Л. Евристичні функції управління: сутність, види, способи застосування. Ефективна економіка. – 2013. – № 9. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_9_60.

REFERENCES

1. Dorofeieva L.M. Administratyvno-pravove rehuliuвання orhanizatsii ta diialnosti mytnykh orhaniv v konteksti yevrointehratsiinoho vyboru Ukrainy: dys. ... doktora yuryd. nauk: 12.00.07. Uzhhorod: UzhNU, 2019. – s. 526 [in Ukrainian]
2. Komarnytska H.O. Mekhanizm rozvytku mytnoho obsluhovuvannya v umovakh derzhavno-pryvatnoho partnerstva. Ekonomichna nauka. – 2019 – №15. -28-34 [in Ukrainian]
3. Polishchuk O.V. Osoblyvosti formuvannya, funktsionuvannya ta borotby z kontrabandoiu mytnykh orhaniv Krymu v 1920-ti rr.: avtoref. dys. ... kand. ist. nauk. Dnipropetrovsk, 2013. 20 s. [in Ukrainian]
4. Ihnatko N. V. Orhanizatsiino-pravovi osnovy stanovlennia systemy diznannia mytnykh orhaniv ukraïnskoi derzhavy (seredyna KhVII – pochatok KhKhI st.): dys. ... kand. yuryd. nauk. Kyiv, 2016. 205 s. [in Ukrainian]
5. Lypovska N.A. Upravlinnia instytutsionalnym rozvytkom derzhavnoi mytnoi sluzhby Ukrainy: dys. ... d-ra nauk z derzh. upr. Kyiv, 2007. 544 s. [in Ukrainian]
6. Dorotych S. Adaptatsiia mytnoho zakonodavstva Ukrainy do yevropeïskykh ta mizhnarodnykh norm. Publichne administruvannya: teoriia ta praktyka: elektronnyi zb. nauk. prats. Dnipropetrovsk: DRIDU NADU, 2010. Vyp. 1 (3). URL: <http://www.dbuapa.dp.ua/zbirnik/2010-01/index.html> (data zvernennia: 15.02.2023). [in Ukrainian]
7. Dorotych S.I. Mekhanizmy derzhavnoho upravlinnia protsesamy adaptatsii mytnoi systemy Ukrainy do yevropeïskykh vymoh: dys. ... kand. yuryd. nauk. Kyiv, 2010. 225 s. [in Ukrainian]
8. Pysmennyi I.V. Kontseptualni zasady reformuvannya mytnoi sluzhby Ukrainy: dys. ... kand. nauk z derzh. upr. Dnipropetrovsk, 2005. s. 220 [in Ukrainian]
9. Pavlov A. P. Kadrove zabezpechennia mytnykh orhaniv: orhanizatsiinopravovi aspekty: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk. Kyiv, 2001. 16 s. 448[in Ukrainian]
10. Pavlov A.P. Ukraïnska mytnytisia na shliakhu vidrozhennia ta rozvytku: Pravovi ta istorychni aspekty. Kyiv: Aktsent, 2002. s. 417 [in Ukrainian]
11. Petrus S.P. Upravlinnia kadrovymy resursamy v umovakh modernizatsii Derzhavnoi mytnoi sluzhby Ukrainy: dys. ... kand. nauk z derzh. upr. Dnipropetrovsk, 2006. 248 s. [in Ukrainian]
12. Stetsiuk. N.M. Rozvytok protsesu upravlinnia personalom (na prykladi mytnoi sluzhby Ukrainy): dys. ... kand. nauk. z derzhavnoho upravlinnia Kyiv, 2007. 239 s. [in Ukrainian]
13. Shpak N.O., Budz O.F. Orhanizatsiini zasady mytnoho obsluhovuvannya subiektiv zovnishnoekonomichnoi diialnosti. Naukovyi zhurnal Biznes inform. Ekonomika mizhnarodnykh vidnosyn. 2018. №6. Rezhym dostupu <file:///C:/Users/User/Downloads/organizatsiyni-zasadi-mitnogo-obslugovuvannya-sub-ektiv-zovnishnoekonomichnoyi-diyalnosti.pdf> [in Ukrainian]
14. Iedynak V.Yu., Yedynak T.S. Retrospektyvno-komparatyvnyi analiz systemy upravlinnia mytnymy orhanamy v Ukraïni. Efektyvna ekonomika. 2019. № 12. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7491> (data zvernennia: 12.04.2023). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.12.66 [in Ukrainian]
15. Kontseptualizatsiia otsiniuvannya mytnykh protsedur v umovakh aktyvizatsii zovnishnoekonomichnoi diialnosti: monohrafiia; za zah. red. I.H. Berezhniuka. Khmelnytskyi: PP Melnyk A.A., 2015. 196 s [in Ukrainian].
16. Mazurenko, A., Kudriashov, A., Lebid, I., Luzhanska, N., Kravchenya, I., Pitsyk, M. (2021). Development of a simulation model of a cargo customs complex operation as a link of a logistic supply chain. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, 5(3 (113), 19–29. <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2021.242915>. [in Ukrainian]
17. Mytnyi kodeks Ukrainy: za stanom na 04 bereznia 2023 r.// Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR). [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> [in Ukrainian]
18. Derzhavna mytna sluzhba Ukrainy. Ukraina otrymala vysoku otsinku Yevrokomisii shchodo vykonannia vymoh YeS u mytnii sferi [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/ukrayina-otrimala-visoku-otsinkuievrokomisiyi-shchodo-vikonannia-vimog-ies-u-mitnii-sferi-1075> [in Ukrainian]

19. Padun P.P. Suchasna systema upravlinnia mytnoiu spravoiu v Ukraini [Tekst] : navchalnyi posibnyk / P.P. Padun, V.A. Onyshkevych, I. H. Berezniuk. – Dnipropetrovsk: AMSU, 1999. – s. 30 [in Ukrainian]
20. Derzhavnyi sait Ukrainy Uriadovi portal [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.kmu.gov.ua/news/denys-shmyhal-onovliuiemo-stratehiiu-reformuvannia-mytnytsi> [in Ukrainian]
21. Sait zhurnal Landlord [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://landlord.ua/news/uriad-skhvalyv-zminy-do-mytnoho-kodeksu-ukrainy> [in Ukrainian]
22. Sait Derzhavnoi mytnoi sluzhby [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://customs.gov.ua/en/news/novini-20/post/ukrayina-otrimala-visoku-otsinku-ievrokomisiyi-shchodovikonannia-vimog-ies-u-mitnii-sferi-1075> [in Ukrainian]
23. Kolomiets O. L. Evrystychni funktsii upravlinnia: sutnist, vydy, sposoby zastosuvannia. Efektyvna ekonomika. – 2013. – № 9. – Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_9_60. [in Ukrainian]

РЕФЕРАТ

Галак І.І. Особливості управління проектами розвитку організаційних структур митного обслуговування / І.І. Галак, А.М. Добровольська, А.В. Омельченко // Вісник Національного транспортного університету. Серія «Технічні науки». Науковий журнал. – К. : НТУ, 2023. – Вип. 1 (55).

В статті описані пріоритетні напрями розвитку організаційних структур митного обслуговування, що реалізуються через проекти та запропоновані методичні положення щодо формування проектних множин, які дозволяють створити більш сприятливі умови в процесі управління проектами.

Об'єкт дослідження – процес управління проектами розвитку організаційних структур митного обслуговування.

Мета роботи – дослідити роль та значення основних організаційних структур митного обслуговування, ідентифікувати пріоритетні напрями їх розвитку, які реалізуються через проекти та запропонувати методичні положення щодо стану та поведінки основних властивостей кожного із потенційних проектів розвитку організаційних структур митного обслуговування

Методи дослідження – аналітичний та математичний.

В роботі досліджено роль та значення основних організаційних структур митного обслуговування, побудована умовна схема структури митного обслуговування, а також описані окремі її елементи, такі як обладнання та технічне забезпечення пунктів пропуску туристичних, товарних та фінансових потоків, діяльність митних брокерів, утримувачів магазину безмитної торгівлі, митних складів, складів тимчасового зберігання, вантажних митних комплексів, некомерційних організацій митної специфіки тощо.

Детально описані пріоритетні напрями розвитку організаційних структур митного обслуговування, що реалізуються через проекти та запропоновані методичні положення щодо формування проектних множин, які дозволяють створити більш сприятливі умови в процесі управління проектами розвитку організаційних структур митного обслуговування, а саме зростання значення процесу планування ресурсів, обміну знань, використання гнучких та гібридних методів, віддаленої роботи та гібридного робочого середовища, управління змінами стає критичним, а управління проектами – більш стратегічним.

Результати дослідження можуть бути рекомендовані до впровадження в організаційних структурах митного обслуговування.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ПРОЄКТИ РОЗВИТКУ, УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ, МИТНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ, ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА, ПРИЙНЯТТЯ ПРОЄКТНИХ РІШЕНЬ.

ABSTRACT

Halak I.I., Dobrovolska A.M., Omelchenko A.V. The peculiarities of development projects management of customs service organizational structures. Visnyk National Transport University. Series «Technical sciences». Scientific journal. – Kyiv: National Transport University, 2023. – Issue 1 (55).

The article describes the priority directions for the development of organizational structures of customs services, which are implemented through projects and offers methodical provisions for the formation of project sets that allow creating more favorable conditions in the process of project management.

The object of research is the process of managing development projects of organizational structures of customs services.

The purpose of the work is to investigate the role and significance of the main organizational structures of the customs service. To identify the priority directions of their development, which are implemented through projects. To propose methodological provisions regarding the state and behavior of the main properties of each of the potential projects for the development of the customs service organizational structures.

Research methods are analytical and mathematical.

The paper examines the role and significance of the main organizational structures of customs service, builds a conditional scheme of the customs service structure, and also describes its individual elements, such as equipment and technical support of checkpoints for tourist, commodity and financial flows, activities of customs brokers, duty-free shop keepers, customs warehouses, temporary storage warehouses, cargo customs complexes, non-commercial customs specific organizations, etc.

The priority directions for the development of the organizational structures of customs services are described in detail, which are implemented through projects, and methodological provisions for the formation of project sets are proposed, which allow creating more favorable conditions in the process of managing projects for the development of the customs services organizational structures, namely, the importance of the resource planning process, knowledge exchange, the use of agile and hybrid methods, remote work and hybrid work environments, change management becomes critical and project management becomes more strategic.

The results of the research can be recommended for implementation in the organizational structures of the customs service.

KEYWORDS: DEVELOPMENT PROJECTS, PROJECT MANAGEMENT, CUSTOMS SERVICE, ORGANIZATIONAL STRUCTURE, PROJECT DECISIONS-MAKING.

АВТОРИ:

Галак Ірина Іванівна, кандидат технічних наук, Національний транспортний університет, доцент кафедри транспортного права та логістики, e-mail: 1017imiia@gmail.com, тел. +380978459880, Україна, 01010, м. Київ, вул. Михайла Омеляновича-Павленка 1, к.439, orcid.org/0000-0002-5038-7771.

Добровольська А.М., кандидат технічних наук, Національний транспортний університет, доцент кафедри транспортного права та логістики, e-mail: anet_chechet@ukr.net, тел. +380634321538, Україна, 01010, м. Київ, вул. Михайла Омеляновича-Павленка 1, к.245, orcid.org/0000-0002-5912-0678

Омельченко А.В., Національний транспортний університет, асистент кафедри транспортного права та логістики, e-mail: oma2000@ukr.net, тел. +380672176043, Україна, 01010, м. Київ, вул. Михайла Омеляновича-Павленка 1, к. 439, orcid.org/0009-0005-5552-3671

AUTHOR:

Halak Iryna, Ph.D., associate professor, National Transport University, associate professor of Department of transport Law and Logistics, e-mail: 1017imiia@gmail.com, tel. +380978459880, Ukraine, 01010, Kyiv, M. Omelianovycha-Pavlenka Str.1, of. 439, orcid.org/0000-0002-5038-7771.

Dobrovolska Anna, Ph.D., associate professor, National Transport University, associate professor of Department of transport Law and Logistics, e-mail: anet_chechet@ukr.net, тел. +380634321538, Ukraine, 01010, Kyiv, M. Omelianovycha-Pavlenka Str.1, of. 245, orcid.org/0000-0002-5912-0678

Omelchenko Anna, National Transport University, assistant of Department of transport Law and Logistics, e-mail: oma2000@ukr.net, тел. +380672176043, Ukraine, 01010, Kyiv, M. Omelianovycha-Pavlenka Str.1, of. 439, orcid.org/0009-0005-5552-3671.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Кульбако В.П. кандидат технічних наук, заступник директора – начальник управління дорожньої інфраструктури, Київ, Україна.

Прокудін Г.С., доктор технічних наук, професор, Національний транспортний університет, завідувач кафедри міжнародних перевезень та митного контролю.

REVIEWERS:

Valentyn Kulbako, Ph.D., Deputy Director – Head of Road Infrastructure Department, Kyiv, Ukraine.

Georgii Prokudin, Doctor of Technical Sciences, Professor, National Transport University, Head of the Department of International Transportation and Customs Control.